GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România și străinătate:

Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 255. Sâmbătă, 16 (28) Noemvre. 1885.

Brașovŭ, 15 Noemvre 1885.

Astăḑĭ ne sosiră scirĭ de mare importanță. Mai întâi ni se anunță, că guvernulŭ austro-ungarŭ a trimisŭ pe ministrulŭ sĕu plenipoten-țiarŭ în Belgradŭ, comite de Khevenhüller, la prințulŭ Bulgariei, ca sĕ-lŭ înduplece a încheia unŭ armistițiu înainte de ce oștirea bulgară ar străbate pe pământŭ sêrbescŭ.

Marele consiliu de miniștrii, ce s'a ținutŭ alaltăerĭ în Viena sub preșeḑința Imperatului, a hotărîtŭ prin urmare de-a interveni în favórea regelui Milanŭ. Austro-Ungaria nu s'a mulțumitŭ cu nota colectivă, ce voiesce sĕ-o adreseze conferența din Constantinopolŭ regelui Sêrbiei și prințului Bulgariei, provocându-i sĕ înceteze cu vĕrsarea de sânge, ci a creḑutŭ de lipsă a însărciná pe comitele Khevenhüller cu o misiune specială pe lângă principele Alexandru.

Orĭ și care ar fi rĕspunsulŭ ce'lŭ va da victoriosulŭ principe, remâne constatatŭ, că acestŭ pasŭ alŭ guvernului din Viena ilustréză viu situațiunea tristă a regelui Milanŭ și marile pericule ce se nascŭ dintr'ênsa pentru liniștea interióră a Sêrbiei.

Se vede că misiunea lui Khevenhüller a avutŭ de scopŭ înainte de tóte a împiedeca invasiunea oștirei bulgare pe teritoriulŭ sêrbescŭ. Este o adevĕrată fatalitate, că tocmai când trimisulŭ austro-ungarŭ se afla pe drumŭ, spre a merge la cuartirulŭ generalŭ alŭ prințului Alexandru, trupele bulgare isbutiră a trece peste fruntariile sêrbescĭ înaintândŭ spre Pirotŭ.

Misiunea diplomatică austro-ungară a rĕmasŭ prin urmare în punctulŭ de căpeteniă fără de succesŭ. Bulgarii au pusŭ piciorulŭ pe pământŭ sêrbescŭ și acésta va face se isbucnéscă și mai vehementŭ furia Sêrbilorŭ desamăgițĭ și disperațĭ.

Ḑiarulŭ berlinesŭ „Die Post“ scria mai alaltăierĭ într'unŭ articulŭ de fondŭ: „Furia Sêrbiei se va îndrepta în contra Austro-Ungariei. In Bosnia și în Bănatŭ Sêrbia are destulă ocasiune de-a agita. Acéstă îngrijire pentru viitorŭ este causa, că Austro-Ungaria nu póte sĕ lase pe Sêrbĭ sĕ fiă trimiși simplamente acasa și totuși li va fi fórte greu de a le procura satisfacțiune. Amiciția Sêrbiei este totŭ așa de neplăcută, ca și inimiciția ei.“

Cuvintele aceste esprimă destulŭ de elocentŭ dificila posițiune, ce-o are diplomația au striacăîn urma desastrelorŭ armatei sêrbescĭ. Și ceea ce este și mai penibilŭ, totulŭ pare a se învêrti împrejurulŭ persónei regelui Milanŭ.

Se pare că întregŭ rĕsboiulă cu tóte fasele lui dinainte și după catastrofa dela Slivnița nu are altŭ scopŭ decâtŭ întărirea tronului regelui Milanŭ, a amicului Austro-Ungariei. De frică, ca sĕ nu fiă rĕsturnatŭ, se ḑice, că a trebuitŭ sĕ cedeze Milanŭ curentului opiniunei publice declarândŭ rĕsboiu Bulgarilorŭ și totŭ spre a'lŭ susținé pe tronŭ se cere acumŭ intervențiunea monarchiei nóstre și dobêndirea de condițiunĭ favorabile pentru Sêrbĭ.

E clarŭ, că, décă ar cădé regele Milanŭ, s'arŭ nasce nisce complicațiunĭ în Sêrbia, carĭ arŭ paralisă aprópe cu desĕvêrșire influința austro-ungară, ce se razimă în prima liniă pe relațiunile personale amicabile cu regele Milanŭ. Nu trebue sĕ uitămŭ adecă, că în Sêrbia esistă o partidă puternică, care nu e nicĭdecum mulțumită cu atitudinea regelui și cu politica lui austro-filă.

Acésta este partida luĭ Ristici, care simpatiséză cu Rusia. Ea își ridică acum capulŭ cu cutezare, căcĭ neisbênda pe câmpulŭ de rĕsboiu a umilitŭ și mâhnitŭ adêncŭ poporulŭ sêrbescŭ.

Este dér cestiunea de esistență a dinastiei Obrenovicilorŭ, care a pricinuitŭ intervențiunea specială a Austro-Ungariei. Moștenitorulŭ lui Kara-George (George celŭ negru) stă la pândă și aștéptă cu nerĕbdare ca vre-o turburare interióră în Sêrbia sĕ-i pregătéscă calea spre a se urca pe tronŭ în loculŭ regelui Milanŭ. Relațiunile de rudeniă ale lui Karageorgevicĭ cu prințulŭ Muntenegrului potŭ fi numai în favórea planurilorŭ lui.

Trecerea Bulgarilorŭ pe pământulŭ sêrbescŭ, décă se va adeveri, va contribuí numai a mărí iritațiunea și furia ce domnesce în Sêrbia. In asemenĭ împrejurărĭ revoluțiunea în Sêrbia ar puté ușorŭ isbucni și acésta ar avé urmărĭ multŭ mai seriόse ca rĕsboiulŭ însușĭ.

Așadér acțiunea diplomatică a marilorŭ puterĭ s'a începutŭ cu puține șanse de succesŭ. Póte că prințulŭ Bulgariei stândŭ acum pe teritoriulŭ sêrbescŭ va face cum a promisŭ și va fi gata a încheia unŭ armistițiu. Dér ce vorŭ ḑice Sêrbii? Primi-vorŭ ei o pace umilitóre orĭ se vorŭ înflăcără pentru o desperată resistență? Și ce va fi cu regele Milanŭ și cu tronulŭ lui? Cum se vorŭ împăca interesele Austro-Ungariei și ale Rusiei cu nouele evenimente?

Rĕsboiulŭ dintre Sêrbĭ și Bulgarĭ.

Norocuiŭ rĕsboiului i-a părăsitŭ cu totulŭ pe Sêrbĭ. Nu numai în sudŭ suntŭ împinșĭ peste granița, ci chiar și împrejurulŭ Vidinului suferŭ continue perderĭ. Nu scimŭ întru câtŭ sĕ credemŭ o telegramă de mai josŭ, care ḑice că douĕ divisii sêrbescĭ sub conducerea regelui Milanŭ au înfrântŭ pe Bulgarĭ până dincolo de defileulŭ Dragomanŭ, căcĭ scirea e din isvorŭ sêrbescŭ, și din partea Bulgarilorŭ nu se spune nimicŭ; din contră, scirile bulgărescĭ ne anunță, că prințulŭ Alexandru a ajunsŭ la granița sêrbéscă. Până ce ne vorŭ sosi scirĭ mai noué, dămŭ telegramele despre ultimele lupte.

Sofia, 24 Noemvre. In lupta dela 22 Noemvre, la Dragomanŭ, Bulgarii după ce au scosŭ pe Sêrbĭ din tóte posițiunile lorŭ, în cânteculŭ marșului naționalŭ se aruncară cu strigăte de »hurrah« asupra înălțimilorŭ, unde sĕ retrăseseră Sêrbii, și cu baioneta îi puseră pe fugă. Perderile din acéstă ḑi se urcă la 180 morțĭ și rănițĭ. Vr'o sută de Sêrbĭ au aruncatŭ armele și au fugitŭ. In diminéța de 23 Noemvre armata bulgară continuă urmărirea Sêrbilorŭ.

Țaribrodŭ, 24 Noemvre. Sêrbii au fostŭ urmărițĭ fără a le da repausŭ. Șoséua Țaribrodului era acoperită cu cai ucișĭ și de cadavre sêrbescĭ. Armata sêrbéscă de 40,000 de ómenĭ, carĭ acum 10 ḑile năvăliseră în Bulgaria, a dispărutŭ peste granița. *Nicĭ unŭ Sêrbŭ n'a mai rĕmasŭ pe pământulŭ bulgarŭ.* Acéstă împrejurare va sili pe Sêrbii dinprejurulŭ Vidinului sé se retragă. Prințulŭ *Alexandru* s'a încuartiratŭ în Țaribrodŭ în aceeași locuință ce a avut'o regele *Milanŭ*. *Armata bulgară stă la 3—4 chilometri de graniță și se concentréză sĕ între în Serbia.*

Calafatŭ, 24 Noemvre. Bulgarii din Vidinŭ au făcutŭ eșirĭ, luptândŭ cu mare bărbăția, cu tóte acestea Sêrbii au rĕușitŭ a se apropia și mai multŭ de cetate, pe care au atacat'o în doué rêndurĭ la sudŭ și la nordŭ fără succesŭ. Bombardarea a continuatŭ până la órele 7.

Rusciucŭ, 24 Noemvre. S'au trimisŭ însemnate ajutóre pentru degajarea Vidinului.

Calafatŭ, 24 Noemvre. S'a încinsŭ o luptă de infanteriă la Smârdanŭ.

Sofia, 24 Noemvre. Principele Alexandru cu trupele sale au sositŭ la frontieră. Sêrbii se retragŭ spre Pirotŭ.

Calafatŭ, 25 Noemvre. Ierĭ Sêrbii au atacatŭ pe ḑi și în nópte de șése orĭ întăririle Vidinului și au fostŭ respinșĭ cu pierderĭ simțitóre. Astăḑĭ lupta a urmatŭ cu vioiciune până la órele 9 și 30 minute diminéța apoi foculŭ s'a redusŭ la unŭ rarŭ schimbŭ de obuse din ambele părțĭ. Orașulŭ și cetatea suntŭ cu totulŭ părăsite de locuitorĭ. S'a datŭ drumulŭ apelorŭ Dunării în șanțurile din giurulŭ cetății, care a devenitŭ acum o insulă. Erĭ o patrulă de câțĭva Bulgarĭ fiindŭ încolțită de Sêrbĭ, și nevoindŭ a se preda, a trecutŭ Dunărea într'o barcă între Calafatŭ și cetate. Ei au fostŭ desarmațĭ și încasarmațĭ la regimentulŭ de Dorobanțĭ. In luptele de erĭ și aḑĭ Sêrbii au suferitŭ perderĭ, carĭ s'arŭ ridica, după cum se ḑice, până la 3000 morțĭ și rănițĭ.

Calafatŭ, 25 Noemvre. Sêrbii au reînceputŭ după amédĭ ataculŭ asupra întăririlorŭ Vidinului.

Calafatŭ, 25 Noemvre. De pe la órele 3 canonada asupra Vidinului s'a întețitŭ și la órele 5 Sêrbii au revenitŭ la atacŭ cu mare furiă, dér au fostŭ din nou respinșĭ.

Sofia, 25 Noemvre. Erĭ până la orele 4 d. a. nisce companii ale regimentului sêrbŭ, Sumadia, fură atacate, în posițiunile ce ocupau, de unŭ batalionŭ bulgarŭ. După ce Sêrbii traseră câteva focurĭ mai multŭ în vêntŭ, *Bulgarii* înaintândŭ, încă douĕ batalióne *ocupară* cu baioneta *Vredgadiștea*, pe care Sêrbii o părăsiră în disordine. In retragere ei au datŭ focŭ podului și pădurei dela *Nichova*, ceea ce nu-i va împedeca d'a fi urmărițĭ. Bulgarii au făcutŭ 50 prisonierĭ.

Belgradŭ, 25 Noemvre. Centrulŭ armatei sêrbescĭ, compusŭ din divisiunile Dunărei și Drinei, a respinsŭ erĭ sub conducerea personală a regelui Milanŭ unŭ atacŭ violentŭ datŭ de Bulgarĭ cu puterĭ marĭ. *Bulgarii au fostŭ urmărițĭ până peste posițiunea din defileulŭ Dragomanului.*

Belgradŭ, 25 Noemvre. Erĭ tótă ḑiua au fostŭ lupte între Țaribrodŭ și Pirotŭ. Despre generalulŭ *Lesjanin* nu se scie nimicŭ, se crede însĕ că elŭ, ca sĕ scape de împresurare, s'a retrasŭ pe teritoriu sêrbescŭ.

Bucurescĭ, 25 Noemvre. Canonada dinprejurulŭ Vidinului a duratŭ tótă nóptea. Aḑĭ diminéță la 6 óre Sêrbii, carĭ se apropiau în mare numĕrŭ dela Smârdanŭ și Tatargicŭ, încercară o acțiune, dér după o luptă de trei óre au fostŭ bătuțĭ și respinșĭ.

Inarmările grecescĭ au luatŭ, dela isbucnirea rĕsboiului, unŭ caracterŭ febrilŭ. Ministrulŭ de rĕsboiu s'a întorsŭ în Atena din inspecția dela granițe și imediatŭ s'a întrunitŭ consiliulŭ de ministri, ca sĕ auḑă raportulŭ lui, care e satisfăcĕtorŭ.

După scirile din *Ianina*, orașulŭ și împrejurimile lui oferă unŭ aspectŭ, ca și cum rĕsboiulŭ ar sta sĕ isbucnéscă. Numĕrulŭ trupelorŭ turcescĭ concentrate în Epirŭ se socotesce la 12—13,000 de ómenĭ.

In vilajetulŭ *Skutari d'Albania*, mĕsurile militare ce se iau de guvernulŭ turcescŭ continuă cu intensitate. Divisia din Skutari, compusă din 7 batalióne de infanteriă și unŭ batalionŭ de artileriă s'a mobilisatŭ și pe lângă acésta sosescŭ întărirĭ.

Fóia oficială muntenegrénă, vorbindŭ despre proclamațiunea bulgară de rĕsboiu, declară cu privire la espresiunea „totala nimicire a inimicului:« în casulŭ nimicirii Serbiei, *Muntenegru* n'ar puté rĕmâné ca privitorŭ indiferentŭ.

Societatea »Crucea Roșiă rusă« a pornitŭ cele necesare pentru căutarea rănițilorŭ la Belgradŭ și Sofia.

Clubulŭ Sêrbilorŭ din Agramŭ face colecte pentru rănițiĭ Sêrbĭ. In clubulŭ partidei naționale s'au adunatŭ 600 fl., carĭ s'au și trimisŭ reuniunei „Crucei roșie« în Belgradŭ.

Corespondența prințului Alexandru cu marele Vizirŭ.

Ministrulŭ de esterne bulgarŭ Zanova adresatŭ la 23 Noemvre agențilorŭ diplomaticĭ

ai marelorŭ puterī o circulară cu copie de pe telegramele schimbate la 21 și 22 Noemvre între marele Vizirŭ și prințulŭ Bulgariei.

Telegrama marelui Vizirŭ:

Am primitŭ telegrama Vóstră dela 18 c. și am presentat'o Sultanului. Inălțimea Vóstră anunțați, că V'ațī retrasŭ cu trupele din Rumelia și că V'ațī întorsŭ în Bulgaria. Acestŭ actŭ corĕspunde raportului de vasalitate a principatului cătra imperiu. Respectândŭ tractatulŭ dela Berlinŭ, Inălțimea Vóstră va fi dobênditŭ unŭ titlu mai multŭ la bunăvoința marilorŭ puterī. Guvernulŭ imperialŭ n'ar permite, ca în urma conflictului între trupele sêrbescī și bulgărescī sĕ sufere vre-unŭ punctŭ alŭ graniței bulgare nicī cea mai mică schimbare. Acésta s'a notificatŭ deja guvernului sêrbescŭ. Cu privire la mijloculŭ d'a face pe Sêrbī sĕ se întórcă acasă, credemŭ că Serbia n'ar ține sémă de avertismentulŭ ce s'ar face, câtă vreme nu s'ar efectui complectŭ întórcerea la status quo ante, de aceea Pórta consideră oportunŭ a propune, în acordŭ cu Inălțimea Vóstră, guvernului sêrbescŭ unŭ armistițiu, precum și a trimite neîntârdiatŭ conformŭ vederilorŭ conferinții, unŭ comisarŭ imperialŭ la Filipopolŭ, ca sĕ ia asupră'șī administrațiunea Rumeliei, pentru a lua agitațiunei sêrbescī pretextulŭ și a apĕra tractatulŭ din Berlinŭ. Rogŭ pe Inălțimea Vóstră, a'mī face imediatŭ cunoscută părerea asupra armistițiului. Kiamil.

Telegrama prințului din tabĕra dela Slivnița:

Am primitŭ telegrama de erī a Inălțimii Vóstre. Constatândŭ încă odată, că Serbia a declaratŭ rĕsboiu, îmī țină de datoria a repeți, că guvernului imperialŭ se cuvenea sĕ împedece invasiunea inimică, deórece sosirea mea în Rumelia cu scopŭ d'a feri vĕrsarea de sânge și d'a asigura ordinea și liniștea, ce s'arŭ puté periclita din causa evenimentelorŭ, a urmatŭ numai cu considerare la Serbia și cu imperiulŭ n'avea nimicŭ d'a face. După ce Serbia în contra drepturilorŭ internaționale și ale ginților ŭ și fără a fi pedepsită de Curtea suzerană a încălcatŭ pămêntulŭ principatului, *declarŭ ca sfântă datoriă a mea cătră cei căduțī pe câmpulŭ de luptă, precum și ca datoriă a onórei mele militare. că nu propunŭ, nicī nu primescŭ unŭ armistițiu înainte de complecta evacuare a Bulgariei din parte trupelorŭ sêrbescī, și numai atuncī voiu consimți la o încheiare a păcii, când mĕ voiu afla pe pămêntŭ inimicŭ*, Ce privesce părerea Inălțimii Vóstre, că înainte de totala restabilire a statului quo ante în Rumelia guvernulŭ sêrbescŭ n'ar ținea sémă de avertismentulŭ ce i s'ar da din partea Porții ca sĕ'șī retragă trupele, îmī permitŭ a nu împărtăși părerea Inălțimii Vóstre în acéstă privire. Ce privesce propunerea Porții d'a trimite unŭ comisarŭ imperialŭ la Filipopolŭ înainte de evacuarea teritoriului princiarŭ de către Serbia, considerŭ de a mea datoriă a declara, că după părerea mea în împrejurările de față, când mĕ aflŭ în fruntea armatei și când silințele mele trebue sĕ fiă îndreptate a elibera teritoriulŭ, trimiterea unui comisarŭ imperialŭ ar periclita ordinea și liniștea în poporațiunea rumeliotă. De aceea Pórta va avea bunăvoința d'a amâna acéstă cestiune până la restabilirea păcii cu Serbia. Alexandru.

Circulara susŭ amintită a ministrului Zanov.

Comunicându-vĕ din ordinulŭ principelui telegramele alăturate, vĕ rogŭ a aduce la cunoscința guvernulorŭ d-vóstrĕ următórea declarațiune: In mijloculŭ refe-rințelorŭ seriόse, în care se află Bulgaria, mĕ însărcinéză principele a declara, că elŭ, după ce a garantatŭ pentru ordinea și liniștea din Rumelia și după ce adī se află în fruntea armatei ca sĕ respingă pe inimiculŭ care a năvălitŭ, consideră ca prematură și periculósă trimiterea unui comisarŭ la Filipopolŭ înainte de finirea rĕsboiului ce l'a declaratŭ Bulgariei Serbia. Acéstă mĕsură ar avea ca urmare între poporațiunea Rumeliei și póte și a principatului, pentru care Inălțimea Sa deja acum consideră de a sa datoriă a respinge orice rĕspundere. Decī și cu privire la aceea, că poporațiunea principatului și a Rumeliei, mulțămită mĕsurilorŭ luate dela începutŭ de principele, se bucură de binefacerile ordinei și liniștei, în numele umanităţii rógă principele pe Sultanulŭ și pe marele puterī sĕ amâne trimiterea comisarului și numai atuncī sĕ reguleze cestiunea rumeliotă, când rĕsboiulŭ sêrbo-bulgarŭ va fi terminatŭ prin încheiarea unei păcī, care sĕ dea cuvenita satisfacțiune demnității, onórei și sacrificielorŭ poporului bulgarŭ, ale principelui și guvernului sĕu.

Rĕsboiulŭ și atitudinea puterilorŭ.

Intervențiunea diplomatică a începutŭ, ba, după cum spunŭ scirile din Belgradŭ sosite în Bucurescī, s'arŭ fi semnatŭ chiarŭ la stăruința puterilorŭ, preliminariele păcii între Serbia și Bulgaria. Intru câtŭ va fi adevĕrată acéstă scire, nu putemŭ spune, dér atâta e sigurŭ, că representanții puterilorŭ în Belgradŭ lucréză pentru încetarea inimicițiilorŭ. O *notă colectivă* s'a înmânatŭ ministrului *Garașanin*. Acesta a rĕspunsŭ la notă. Regele *Milanŭ* se supune dorinței puterilorŭ. Din contră ministrulŭ de esterne bulgarŭ, *Zanov*, s'a esprimatŭ, că cestiunea încetării inimicițielorŭ nu s'a ventilatŭ până acum de nicī unŭ agentŭ diplomaticŭ acreditatŭ în Sofia. Se crede însĕ că se vorŭ face pașī în acéstă privință și în Sofia.

In cercurile guvernamentale ruse se consideră continuarea rĕsboiului ca nejustificată și nefolositóre. »Journal de St. Petersburg« speră, că prințulŭ *Alexandru* se va opri, după succesele câștigate și după ce a declaratŭ că se supune Sultanului. Bombardarea Vidinului o consideră numitulŭ diarŭ ca unŭ actŭ de crudime, fără scopŭ și fără țintă.

In consiliulŭ de ministri ce s'a ținutŭ în Viena la 24 Noemvre sub președința Maiestății Sale, ministrulŭ de esterne *Kalnoky* a declaratŭ că, mulțămită interventiunii puterilorŭ, încheiarea armistițiului între Serbia și Bulgaria e aprópe.

„Times« a adusŭ sensaționala scire, că regele Milanŭ abdice la tronŭ și ca Austro-Ungaria are intențiunea sĕ ocupe Serbia, spre a împedeca suirea pe tronŭ a lui Carageorgevicī. Scirea acésta s'a desmințitŭ întrégă în modŭ autoritativŭ. Adevĕratŭ e numai atâtŭ, că regele Milanŭ, cunoscêndŭ că continuarea luptei în privința politică ar fi fără scopŭ, a declaratŭ, că e gata a înceta cu ostilitățile și a încheia unŭ armistițiu.

Anglia inspiră mare neîncredere Sultanului prin greutățile ce le face în conferință. Elŭ vede că guvernulŭ englesŭ se va opune esecutării hotăririlorŭ conferinții. Totŭ asemenea telegramele prințului Alexandru cătră Pórtă începŭ a deștepta neîncrederea acesteia. E probabilŭ că prințulŭ Bulgariei, de când cu succesele sale militare, sĕ'șī fi schimbatŭ dispositiunile. Conferința se află în fața unorŭ nouĕ complicațiunī în urma telegramei prințului Alexandru, prin care refusă a primi comisiunea numită pentru Rumelia ostică.

SCIRILE DILEI.

„Magyar Polgar“ din Clușiu are gusturī ciudate și fistichii; elŭ vrea sĕ fiă și guvernamentalŭ și totuși lumea sĕ crédă, că nu primesce nicī o directivă dela ómenii guvernului. S'a supĕratŭ adecă numitulŭ diarŭ pentru că, reproducêndŭ unŭ articulŭ moderatŭ, ce l'am publicatŭ dilele trecute, amŭ disŭ, că după a nóstră părere acestŭ articulŭ a fostŭ inspiratŭ dela „locurile mai înalte«. Dice „Magyar Polgar« că afară de propria convincțiune nu cunósce altŭ forŭ mai înaltŭ. Atuncī admirămŭ dibăcia, cu care îșī póte îndrepta convicțiunea totdéuna așa, ca sĕ placă d-lui Tisza. N'am disŭ, că »Magyar Polgar“ ar fi alarmatŭ și ațîțatŭ lumea cu invențiunī picante à la „Ellenzék«, dér putemŭ sĕ dovedimŭ, că a sprijinitŭ totdéuna cu energiă curentulŭ dușmănosŭ némului românescŭ. Amŭ avutŭ dér causă a ne esprima mirarea (nu bucuria, căcī acésta n'ar avé nicī unŭ temeiu, că numita fóiă vine deodată a dăscăli terorismulŭ pressei maghiare, de care ea insășī s'a făcutŭ culpabilă Cum s'a întêmplatŭ, că într'unŭ timpŭ și »Kolozsvari Közlöny« și celelalte diare guvernamentale din capitală au publicatŭ articulī pe aceașī córdă „moderătóre«? „Forulŭ convincțiunei“, de care vorbesce »Maghiar Polgar«, nu cumva este biroulŭ de pressă din Budapesta, de unde îșī tragŭ convincțiunile tóte foile guvernamentale? Atuncī — ințelegemŭ!

—0—

Scirea dată de foile oficióse unguresci, că comitatulŭ *Sibiiului* a trimisŭ o deputațiune sĕ felicite pe ministrulŭ *Tisza* din incidentulŭ jubileului de 10 anī, o desminte fóia națională săsésca „Sieb. Deutsch. Tagblat.« O asemenea propunere s'ar fi respinsŭ cu hotărîre de adunarea comitatensă. Décă s'au dusŭ persóne sĕ-lŭ felicite, acestea n'au nicī unŭ mandatŭ și nu represintă pe nimenea.

—0—

Unŭ corespondentŭ alŭ lui »Ellenzék« comunică din Alba-Iulia, că »mare periculŭ« amenință patria, fiindŭ că în loculŭ „învĕțatului și cultului« Kis Bálint s'a alesŭ căpitanŭ orășenescŭ »maghiarofagulŭ“ Christian Roth. „Ce va fi acum, întrébă corespondentulŭ, décă vorŭ reapĕré mișcările irredentiste, care se odihnescŭ acum. ca sĕ prindă puterī nouĕ.« Vina o aruncă asupra vicespanului, care e „indolentŭ« și consideră »patriotismulŭ« ca unŭ ce lateralŭ; mai învinovățesce și publiculŭ alegĕtorŭ, numai preoțimea catolică s'a grupatŭ pe lângă interesele maghiare. „Partida d-lui Roth, dice corespondentulŭ, a constatŭ din advocații Rubinŭ *Patiță* Mateiu *Nicola* și George *Filipŭ*, cunoscuțī din afacerea »irredentei,“ ér celŭ din urmă încă și adī »stă în legătură« cu „irredentiștii« din România.« — N'ar pute „Crucea roșiă“ sĕ triméță câteva ajutóre pentru „Ellenzék« și corespondenții lui, carī suntŭ răniți la capŭ în urma luptelorŭ cu inimicii lui Don Chișot?

—0—

„Românulŭ« scrie: »In consiliulŭ de ministri, ținutŭ Marțī séra la palatŭ, sub președința M. S. Regelui d. Iónŭ C. Brătianu, ministru-președinte, a presintatŭ Regelui demisiunea întregului cabinetŭ. D. Brătianu avea gata de mai multe dile demisiunile colegilorŭ sĕi. M. S. Regele va avisa.«

—0—

Unŭ altŭ corespondentŭ dice, că în comitatulŭ Trei-Scaunelor sosescŭ mereu scirī, că Românii din România »se pregătescŭ de luptă contra Ungurilorŭ,« că Maghiarulŭ a ajunsŭ în România unŭ obiectŭ de ură, așa, încâtŭ cei colonisațī acolo „suntŭ silițī sĕ se întórcă“ ...

FOILETONŬ.

O privire asupra trecutului și presintelui Românilorŭ din opidulŭ Codlea.*)

Cine vrea sĕ prețuéscă presintele,
trebue mai ântêiu sĕ cunóscă trecutulŭ,
fiindŭ că trecutulŭ este basa presintelui.

Multŭ onorată Adunare!

Ocasiunea multŭ dorită, de a puté saluta în opidulŭ nostru pe multŭ onorații representanțī și membrii ai „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ«, care asociațiune are misiunea de a studia posițiunea poporului și nobilulŭ scopŭ de a promova cultura în poporŭ, m'a îndemnatŭ, ca cu acéstă ocasiune solemnă, sĕ presentezŭ o dare de sémă despre posițiunea Românilorŭ din acestŭ opidŭ, simțindu-mĕ obligatŭ a face acésta, ca păstorŭ sufletescŭ alŭ lorŭ și ca membru ordinarŭ alŭ susŭ amintitei asociațiunī.

Mai înainte însĕ de a tracta despre obiectulŭ amintitŭ, rogŭ pe multŭ onorata adunare a-mī da voiă, sĕ facŭ o mică descriere topografică a acestui opidŭ.

Codlea (germ. *Zeiden*, ung. *Feketehálom*, latin. *Czeida-Cidinum*[1]) este situată în partea vestică și la marginea frumosului și romanticului ținutŭ alŭ țĕrei Bârsei, sub pólele muntelui numitŭ „Măgura«. Ea este locuită de preste 4000 suflete, dintre carī $^2/_3$ Sașī și $^1/_3$ Românī.

Posițiunea cea frumósă, stradele cele regulate, simetria locuințelorŭ, apăductele, țipurile (puțurile) cu apa cea bună cristalină, colinele cele romantice, Măgura cea inaltă de preste 4090' (traversată de o potecă serpentină), ce se ridică ca o fortăréță deasupra opidului în partea vestică,—care în lunile de véră este cercetată de mulțī turiștī străinī, și care apĕră opidulŭ mai de tóte furtunile, ce vinŭ din partea vestică a orizontelui, — clima cea moderată, aerulŭ celŭ plăcutŭ de munte, favoriséză multŭ starea sanitară a poporațiunei. Posițiunea ei cea plăcută, sănĕtósă, frumósă și în fața sórelui e recunoscută de capacitățī higienice și aceste condițiunī o face sĕ emuleze între orășelele din Transilvania

Pre lângă acestea, edificiile publice, bisericile, scólele primăria, casarma, fabrica de scaune de trestiă, fabrica de instrumente pentru mĕsăriĭŭ. morile cele construite după unŭ sistemŭ modernŭ, isvorulŭ celŭ imposantŭ de sub pólele Măgurei în apropiarea opidului, numitŭ după vehemența cu care aruncă apa »Pușcăria« și care în distanță abia de vre-o 60 metri pune în mișcare róta unei morī, încă măresce fórte multŭ frumsețea acestui orășelŭ.

Momente din trecutŭ.

Istoria patriei nóstre constată pe deplinŭ suferințele și asupririle ce au trebuitŭ sĕ le supórte Românii în decursulŭ seculilorŭ, mai până erī alaltaerī. Deși însĕ poporulŭ românŭ a avutŭ sĕ sufere atâtea greutățī, totuși pe lângă tóte neajunsurile 'șī-a păstratŭ limba, esteriorulŭ corpului, vitalitatea, capacitatea, credința, eroismulŭ, datinile, legile, suvenirile, tradițiunile, superstițiunile, carī suntŭ totŭ atâtea documente despre originea sa. Originea și continuitatea Românilorŭ în Dacia nu se póte disputa cu argumente câtŭ de puținŭ valabile. Durere însĕ, că unii dintre bărbații conlocuitorī de alte confesiunī și naționalitățī, carī se pretindŭ a fi literațī moderni, în scrierile lorŭ se încércă a contesta adevĕrata origine a némului nostru.

Décă astădī cu mare greutate se scrie istoria unorŭ evenimente, în aparență destulŭ de bine cunoscute, cu câtŭ mai mare greutate vei întêmpina, când te vei încerca a scrie istoria unei comune, carea pe charta țĕrei sale este numai unŭ punctŭ abia observatŭ.

Cu privire la trecutulŭ celŭ misteriosŭ alŭ comunelorŭ de cele mai multe orī este imposibilŭ a te provoca la documente, prin care s'ar putea afla numele fundatorului și anulŭ fundărei comunelorŭ respective. In specialŭ pentru Codlea, afară de ruinele unui castelŭ, care demustră vechimea acestei comune, abia se află unele no-

---

*). Acestŭ tractatŭ statisticŭ-istoricŭ, cetitŭ în adunarea generală a despărțĕmêntului I. alŭ Asociațiunei transilvane, de zelosulŭ preotŭ românŭ din Codlea, d. Iosifŭ Comănescu, este o lucrare laudabilă, care merită a se da publicității; ea póte servi totodată ca modelŭ și îndemnŭ altorŭ preoțī, cărora le zace la inimă binele și desvoltarea poporului, ca sĕ contribue și ei cu asemenī lucrărī la complectarea istoriei nóstre naționale. Red.

[1]) In manuscriptulŭ dela 1794, ce s'a aflatŭ în bumbulŭ turnului dela sfatulŭ orașului Codlea, preotulŭ evang. de pe atuncī Georg Draudt amintesce, că »Czeida olim Cidinum“ se numesce lat. orașulŭ acesta; de unde vine numele nu scie, ér numele »Feketehalom« ilŭ are orașulŭ dela castelŭ. Dênsulŭ scrie, că la a. 1189 locuitorii din Codlea arŭ fi voitŭ sĕ fundeze o cetate, și sĕ o încunjure cu murī, însĕ Brașovenii nu s'au învoitŭ la acésta. Colina »clujóia«, valea dedupă măgurī »valea cetățelei», drumulŭ de cătră Holbavŭ numitŭ »drumulŭ la cetate« amintescŭ suvenirī istorice.

patriă. Pe Muscalŭ îlŭ aştéptă cu mare dorŭ, ca sĕ vină sĕ împreune Ardélulŭ cu România. — Inţelegemŭ, ca véra sĕ întêlnimŭ capete înferbêntate până la aiurare, dér érna!

—0—

In *Sebeşŭ* graséză difterita de multŭ timpŭ, fără ca autoritatea sĕ ia vr'o mĕsură. — S'o fi gândindŭ şi ea, că Sebeşulŭ nu e locuitŭ de „patrioţĭ".

—0—

Sgomotulŭ, că România concentréză trupe la Prutŭ, sĕ desminte.

—0—

Scirĭ particulare, primite de „Românulŭ« din Bulgaria spunŭ, că Românii din armata sêrbă au arĕtatŭ multŭ curagiu în atacurile date şi s'au luptatŭ cu bărbăţiă.

—0—

Lucrările pentru fortificarea Bucurescilorŭ, cu totŭ timpulŭ celŭ rĕu, sĕ urméză cu mare activitate. Chiar Dumineca nu e ḑi de oprire din lucru, ḑice »România«.

—0—

O seriă de *conferinţe istorice* s'a organisatŭ a se ţiné în cursulŭ anului şcolarŭ de către elevii clasei VI şi VII a liceului Sf. Sava din Bucurescĭ. Acésta după iniţiativa d-luì profesorŭ C. Dobrescu, scrie »Rĕsboiulŭ".

Intrunirĭ literare în Braşovŭ.

Intrunirile literare începute în érna anului 1883 se vorŭ continua şi în anulŭ acesta, şi anume conferenţiarii îşĭ vorŭ alege materialele lorŭ astfelŭ, încâtŭ deosebitele conferenţe vorŭ puté fi urmărite cu acelaşĭ interesŭ şi de cătrĕ bărbaţĭ ca şi de cătrĕ dame. Programulŭ ciclului de conferenţe dinaintea Crăciunului este următorulŭ:

I. Joi 21 Noemvre v. d-lŭ profesorŭ Iónŭ Popea va tracta cestiunea: „*Ce crescere sĕ dămŭ copilelorŭ nóstre?*"

II. Joi 28 Noemvre v. d-lŭ profesorŭ Iosifŭ Maximŭ va vorbi: „*Despre telefonŭ*".

III Joi 5 Decemvre v. d-lŭ dr. med. *Gheorghe Baiulescu* va vorbi: „*Despre nutriţiune în generalŭ şi despre nutrirea omului sănĕtosŭ şi bolnavŭ*«.

IV. Joi 12 Decemvre v. d-lŭ profesorŭ Nicolau Pilţea va tracta tema: »*Publicitatea la Romanĭ*«.

V. Joi 18 Decemvre v. d-lŭ profesorŭ I. C. Panţu va vorbi: „*Despre popularitate*".

Pentru ciclulŭ alŭ doilea (din postulŭ Pascilorŭ) suntŭ insinuaţĭ d-nii: St. Iosifŭ, Ip. Ilasievicĭ, N. Petra-Petrescu, L. Nastasi, I. Socaciu, V. Voina, St. Bobancu şi A. Bârseanu.

Localulŭ întrunirilorŭ este totŭ sala cea mare a gimnasiului; începutulŭ la 7 óre precisŭ.

Cu prilegiulŭ acesta se face totodată cunoscutŭ, că *biblioteca damelorŭ*, care în timpulŭ din urmă s'a înmulţitŭ într'unŭ modŭ destulŭ de considerabilŭ, se va redeschide Miercurĭ în 20 Noemvre v. la ora obicĭnuită (3 ore p. m.).

AVISŬ.

Avêndŭ eu de scopŭ a crea o fundaţiune pe numele iubitului meu repausatŭ fiu *Ciprianŭ*, fostŭ profesorŭ de musică la scolile centrale române din Braşovŭ şi diriginte alŭ corului bisericescŭ »S. Nicolae" de acolo, din care fundaţiune societatea filarmonică română dĭn Cernăuţĭ „Armonia« sĕ premieze tinerĭ bucovinenĭ românĭ, ce s'arŭ aplica cu zelŭ şi cu succesŭ studiului musicei nóstre naţionale şi fiind că eu acésta fundaţiune, pe lângă — cu bună sêmă — tótă a mea dorinţă şi bună voinţă, nu sunt în stare a-o înfiinţa singurŭ din propriele mele puterĭ: dreptŭ aceea, îmĭ permitŭ a face prin acésta cunoscutŭ, că, adresându-se cineva la mine, sunt gata a vinde orĭ şi numai a împrumuta spre esecutare publică şi pentru provisiunĭ amĕsurate, composiţiunĭ corale séu instrumentale de ale numitului meu fiu repausatŭ.

Acele composiţiunĭ musicale, între carĭ şi cincĭ piese orşestrate completŭ apoi şi opereta »Craiu nou,« se află însemnate la finea biografiei fiului meu, scrisă de D-lŭ Petra Petrescu în Almanaculŭ din Sibiiu, »Amiculŭ poporului« pe anulŭ 1884.

Frătăuţĭ în Bucovina, Noemvre 1885.

Iracliu Porumbescu.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.")

VIENA, 27 Noemvre. — Ambasadorulŭ austro-ungarŭ în Belgradŭ comite de *Khevenhüller* a primitŭ dela guvernulŭ austro-ungarŭ însărcinarea de-a merge neamĕnatŭ la *cuartirulŭ generalŭ alŭ prinţului Alexandru* alŭ Bulgariei. *spre a mijloci încheiarea unui armistiţiu şi spre a împiedeca astfelŭ năvălirea trupelorŭ bulgare pe teritoriulŭ sêrbescŭ.*

DARMSTADT, 27 Noemvre. — Tatălŭ prinţului Bulgariei, prinţulŭ Alexandru a primitŭ din Ţaribrodŭ o telegramă dela fiiulŭ sĕu cu data 26 Noemvre, care ḑice că **Bulgarii au treeutŭ peste graniţa sêrbéscă şi înaintéză spre Pirotŭ.**

BUCURESCĬ, 27 Noemvre. (Telegr. part.) Aḑĭ s'au deschisŭ corpurile legiuitóre. Solemnitatea acestei ḑile a fostŭ anunţată cu 101 tunurĭ. Mesagiulŭ tronului l'a cetitŭ M. Sa Regele.

DIVERSE.

Unŭ copilŭ de 5 anĭ—ucigaşŭ. — Din Livorno 15 l. c. se anunţă: Pe vaporulŭ »India" se află între pasagerĭ şi unŭ copilŭ de 5 anĭ cu numele Giuseppe Luisotti, care se certă odată c'unŭ băiatŭ mai mare ca elŭ c'unŭ anŭ. Giuseppe scóse din buzunarulŭ sĕu unŭ cuţitŭ şi-lŭ înfipse cu tótă puterea în peptulŭ contrarului sĕu, care murì nu multŭ după aceea în urma gravei rane la inimă. Asupra tuturorŭ călĕtorilorŭ făcŭ acéstă tragică întêmplare cea mai durerósă impresiune. Când vaporulŭ ajunse în Livorno, căpitanulŭ corăbiei făcŭ arătare despre casŭ la autoritate. Miculŭ ucigaşŭ apărŭ încă în ḑiua aceea cu tatălŭ sĕu înaintea tribunalului. Negreşitŭ, că va fi internatŭ băiatŭlŭ într'unŭ institutŭ de corecţiune.

***

O femeiă în armată — »La Belgique militaire« ne dă nesce ciudate amĕnunte în privinţa unei femei, care a servitŭ ca sublocotenentŭ în armată de sub primulŭ imperiu: Schellinck (Marie Jeanne) născută la Gand în 1756 şi care a muritŭ la Menin în 1840. Iacă amĕnuntele sale de serviciu. Intrândŭ în serviciu, în alŭ doilea batalionŭ belgianŭ, la 15 Aprilie 1792, înaintà la gradulŭ de caporalŭ la 15 Iuniu 1792 deveni sergentŭ, la 7 Decemvre 1793; apoi fù prisonieră de resbelŭ în Austria (Italia) la 3 Martie 1797; reîntră în Francia la 11 Iuniu 1798; la 9 Ianuariu 1800, înaintă la gradulŭ de sublocotenentŭ; apoi la 20 Iuniu 1808 i se dete o pensiune şi primi o decoraţiune de cavalerŭ alŭ legiunei de onóre. Serviciu făcutŭ fù de 17 anĭ; 12 campanii; totalŭ 29 de anĭ. Campaniile: campaniile din 1792, 1793, 1794 în Belgia; 1795, în Olanda; 1796, 1797 şi 1800 în Italia; 1804 pe cóstele Oceanului; 1805, în Germania; 1806, în Rusia, şi 1807, în Polonia. Rănĭ şi citaţiunĭ: 6 loviturĭ de sabiă la lupta dela Jemmapes; citată la ordinea ḑilei la lupta dela Arcole; la Austerlitz; rănită de unŭ glonte la şoldulŭ stângŭ; la 15 Octomvre 1806, rănită la Iena; înaintată la gradulŭ de sublocotenentŭ la 30 Iuniu 1808, în etate de 52 de anţ, şi suferindŭ în modulŭ celŭ mai crudŭ din rănile primite, i se dete o pensiune şi fù decorată cu Legiunea de onóre. Napoleonŭ, dându-i crucea, ḑise: „Dómnă, îţĭ dau o pensiune de 7000 francĭ şi te facŭ cavalerŭ alŭ Legiunei de onóre. Primesce din mâna mea Stéua bravilorŭ pe care ai dobândit'o într'unŭ modŭ atâtŭ de nobilŭ.« Apoi, întorcêndu-se cătră oficerii sĕi; »Domnilorŭ! le ḑise elŭ, închinaţi-vĕ cu respectŭ înaintea acestei curagióse femei; este una din gloriile Imperiului." Când Napoleonŭ I, însoţitŭ de Maria Luisa veni la Gand în 1811, sublocotenentulŭ Schellinck fù presintată împărătesei. Impĕrătésa îi dărui o roche de mătase, o broşă ş'o pereche de cercei. Se înţelege de sine că dela punerea sa în retragere, îmbrăcase costumulŭ secsului sĕu. Bătrânii din Gand îşĭ aducŭ încă fórte bine aminte despre bătrâna Schellinck, care era abonată la teatrulŭ din Gand, şi care se îmbraca c'o legitimă mândriă, cu rochea ei de Dumineca, punêndu-şĭ pe peptŭ Legiunea de onóre.

***

Alŭ ḑecelea. — Unŭ birtaşŭ dela Viena a conceputŭ o ideiă ingeniósă ca s'atragă publiculŭ la birtulŭ sĕu: spre acestŭ scopŭ a anunţatŭ că va servi gratuitŭ fiecărui alŭ ḑecelea óspe câte o jumĕtate de litru de vinŭ. Se înţelege, că speranţa d'a fi unŭ alŭ ḑecelea şi de a bea gratisŭ atrage pe mulţĭ setoşĭ; alţii intră de curiositate aşteptândŭ sosirea norocului alŭ ḑecelea. Se întêmplă câte odată ca bĕutura gratuită revine unui óspe pe neaşteptate şi fără vr'o intenţiune din partea lui. La localŭ se află în vederea tuturorŭ, d'asupra unui turnichetŭ unŭ felŭ de indicătorŭ cu cifrele 1 până la 12, la intrarea fiecărui óspe mâna indicatóre înaintéză c'o ţifră şi când intră alŭ ḑecelea este salutatŭ c'o aclamaţiune generală a celorŭ de faţă. Localulŭ e totdéuna plinŭ şi consumatorii nu se ducŭ până n'a venitŭ unŭ alŭ ḑecelea: de aceea birtaşulŭ găsesce fórte bine socotéla lui şi nu'i pare rĕu de jumĕtăţile de litru servite gratisŭ, fie câtŭ de multe; din contră vinulŭ dăruitŭ ii pricinuesce cea mai mare plăcere,

***

O damă de onóre modistă. — Ladi Gordon, care era dómnă de onóre a reginei Victoria, şĭ-a părăsitŭ curtea pentru a deschide la Covent-Garden unŭ mare magasinŭ de mode, în care servesce însăşĭ pe clientele ei. Cuvêntulŭ acestei adevĕrate loviturĭ de statŭ este refusulŭ marchizului de Huntly d'a acorda cumnatei sale o rentă, care sĕ-i permită d'a duce o viéţă conformă cu rangulŭ sĕu. Marchizulŭ n'a voitŭ sĕ i dea decâtŭ 3500 lire sterlinge pe anŭ, o sumă de nimicŭ, ca vr'o 80,000 francĭ. Regina a fostŭ fórte supĕrată când i s'a anunţatŭ acéstă scire. Dómna de onóre a fostŭ ştérsă după tablourĭ. Aristocraţia a pusŭ la index noua casă de comerciu; dér burghezii cei bogaţĭ din Londra, cărora le place a fi serviţĭ de mânĭ aristocratice, se grămădescŭ în magazinulŭ deschisŭ de lady Gordon, care face afacerĭ fórte strălucite.

RECTIFICARE. La şchiţa biografică despre regele Alfonso alŭ Spaniei, adausă la telegrama de erĭ, în locŭ de: »Prinţŭ alŭ Austriei« sĕ se citéscă: »Prinţŭ alŭ Asturiei.«

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

---

tiţe[2]) din secolulŭ alŭ 14-lea, care merită a fi considerate ca nisce atomĭ, carĭ cu timpulŭ vorŭ puté compune unŭ întregŭ şi vorŭ servi de basă la alcătuirea monografiei acestei comune.

In specialŭ, despre Românii din acéstă comună nu se află scrisŭ, că óre arŭ fi esistatŭ din vechime pe teritoriulŭ ei séu că s'arŭ fi aşeḑatŭ mai târḑiu. Cu date positive însĕ putemŭ constata, că pe la anulŭ 1737 restanţierĭ de contribuţiune dintre Românĭ erau 70 familii[3]) (nu se scie câţĭ vorŭ fi plătitŭ contribuţiunea). Se scie cu posivitate[4]), că pela anulŭ 1736 se aflau Românĭ în tóte comunele din ţéra Bârsei.

In conscripţia sufletelorŭ de religiune gr. or. din anulŭ 1762, făcută la provocarea episcopului Novacovicĭ, numĕrulŭ sufletelorŭ române în Codlea erau 552, afară de neorusticĭ.

In tabela »*Individualis praestans contributionem pro anno 1764/5*" se constată, că în Codlea au fostŭ:

I. a.	contribuabilĭ	„*liberi valahi*«	91	familii.
b.	»	»*eorum viduae*«	12	»
c.	»	„*miserabiles*"	11	»
		Totalŭ	114	familii.
II. a.		*neorustici*	26	familii,
b.		*vagi zingari*	3	»
c.		*eorum viduae*	2	»
		Totalŭ	31	familii.

[2]) »Zeidner Denkwürdigkeiten« din an. 1877.
[3]) Acte din Archiva comunei politice.
[4]) Ibidem.

Dela 1864[5]) încóce se află acte mai pentru toţĭ anii despre contribuţiunea solvită din partea Românilorŭ până în timpulŭ presinte; nu se află însĕ nicăirea, ca în trecutŭ sĕ se fi împărtăşitŭ şi Românii de bunătăţile acestei comune până mai erĭ alaltaerĭ.

Câţĭ vorŭ fi peritŭ de coleră dintre Românĭ în anulŭ 1660 nu se scie, dér peste totŭ în Codlea au muritŭ 750 de persóne; se póte însĕ presupune, că mulţĭ vorŭ fi muritŭ şi dintre Românĭ, fiindŭ că colera graséză de regulă în clasele cele mai sĕrace.

Despre traiulŭ Românilorŭ cu conlocuitorii Saşĭ nu se află documente, prin carĭ s'arŭ putea constata apriatŭ relaţiunile dintre aceste douĕ poporaţiunĭ; totuşĭ luându-se în considerare legile din trecutŭ nefavorabile pentru Românĭ, pre lângă acestea separatismulŭ castelorŭ privilegiate, Românulŭ din secululŭ alŭ 14-lea încóce nu a pututŭ sĕ fiă astfelŭ decâtŭ: „*servus umillimus şi misera plebs contribuens.* Până astăḑĭ încă nu s'au ştersŭ din inima Românilorŭ respectulŭ şi frica ce o aveau de amploiaţii comunalĭ, şi aḑĭ poporulŭ de rêndŭ românŭ întituléză pe primarulŭ »Doamne Judeţŭ" şi pre consiliarulŭ comunalŭ »Doamne Pârgarŭ,« pe când pe notarulŭ, de orice etate ar fi, îlŭ întituléză »Domnişorule« In reminiscenţele trecutului se amintesce şi de loculŭ de supliciu alŭ acestei comune, numitŭ »Dealulŭ furcilorŭ.« Se înţelege de sine, că colina din apropiere nu şĭ-ar fi căpĕtatŭ unŭ astfelŭ de nume, de nu l'ar fi meritatŭ.

Dintre aparatele de corecţiune din vechime se mai păstréḑă unŭ lanţŭ de ferŭ, lungŭ de 1¼ m., cu sgardă pentru gâtŭ şi la capĕtulŭ celălaltŭ cu o pétră de morişcă, pe care penitenţii îlŭ purtau de gâtŭ pentru delictele comise, espuşĭ fiindŭ publicului.

[5]) Acte din Archiva comunei politice.

Pentru care din cele douĕ poporaţiunĭ erau mai multŭ întrebuinţate asemenea »aparate,« trecutulŭ nu vrea sĕ ne spună nimicŭ.

Ocupaţiunea principală a Românilorŭ din acestŭ opidŭ a fostŭ în trecutŭ: oieritulŭ, păstoritulŭ vitelorŭ[6]), ḑileritulŭ şi cărăuşitulŭ. Realităţĭ, afară de locuinţe şi puţinŭ pămêntŭ împrejurulŭ curţii, precum şi unele cóste neroditóre, nu posedau Rdmânii, şi chiar şi pentru acestea trebuiau se plătéscă (sĕ dea dijmă *decima pars)* preotului evangelicŭ până la anulŭ 1848. Braţulŭ vigurosului Românŭ s'a întrebuinţatŭ mai multŭ pentru bună starea castelorŭ priveligiate, decâtŭ pentru sine.

Caracterulŭ confesionalŭ alŭ Românilorŭ din Codlea precum şi alŭ tuturorŭ Românilorŭ din ţéra Bârsei a fostŭ, şi este celŭ ortodoxŭ românŭ (greco-orientalĭ). Persecuţiunĭ religióse formale, ca în alte părţĭ, nu au fostŭ; totuşĭ orice pasŭ spre desvoltare se considera ca unŭ atacŭ îndreptatŭ contra privilegiaţilorŭ, şi pe orice cale trebuia sĕ fiă paralisatŭ. Indată ce Românii voiau a'şĭ validita drepturile cele mai naturale, erau persecutaţĭ şi taxaţĭ de inimicĭ ai patriei.

(Va urma.)

[6]) De vre-o câţiva anĭ Saşii au scosŭ mai pre toţĭ Românii din acéstă funcţiune.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Noembre st. n. 1885

Rentă de aurŭ 4%	98 10
Rentă de hârtiă 5%	90.00
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109. -
Bonurĭ rurale ungare	102.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	102 50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	102 50
Bonurĭ rurale transilvane	102.50
Bonurĭ croato-slavone	102. -
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.80
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119 —
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	121 70
Renta de hârtiă austriacă	82 30
Renta de arg. austr.	82 90
Renta de aurŭ austr.	108 85
Losurile din 1860	139 70
Acţiunile băncei austro-ungare	877 —
Act. băncei de creditŭ ung.	288.60
Act. băncei de creditŭ austr.	285 10
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 97
Napoleon-d'orĭ	9.98
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.70
Londra 10 Livres sterlinge	125.65

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficiala dela 13 Noemvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	85	86
Renta rom. amort. (5%)	90	91
» convert. (6%)	82	83
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	29	31
Credit fonc. rural (7%)	99½	100
» „ „ (5%)	83	84
» » urban (7%)	94	96
» » » (6%)	88	89
» » » (5%)	79½	81
Banca naţională a României	1030	1040
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Naţională		
Aurŭ	16.	1650
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.03

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni	3 fl. —
„ şése lunĭ	6 fl. —
„ unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ	10 francĭ
„ şése lunĭ	20 „
„ unŭ anŭ	40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Taifa anunţurlorŭ şi inseţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. —cr. 6.

Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ	10%
„ „ „ 5— 8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.